

Likabehandlingsplan och årlig plan för Taserudsgymnasiet i Arvika

2016/2017

Innehållsförteckning

1. Inledning.....	3
2. Begreppsdefinitioner	3
3. Mål.....	5
4. Hur vi arbetar för att främja likabehandling.....	6
5. Hur vi förebygger och förhindrar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.....	7
6. Hur vi upptäcker trakasserier och kränkande behandling.....	8
7. Hur vi utreder och åtgärdar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (Fall: elev – elev)	10
8. Hur vi utreder och åtgärdar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (Fall: personal – elev)	11
Dokumentationsblankett.....	13

1. Inledning

När elever känner sig trygga i skolan och bemöts med respekt påverkas studiesituationen i positiv riktning. Skolan skall vara fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Att skydda barn och elever mot sådana handlingar är all skolpersonals skyldighet och grundar sig på bestämmelser i skollagen (6 kap. 2010:800) och diskrimineringslagen (2008:567). Skolan har även en skyldighet att arbeta förebyggande och främjande för att diskriminering, trakasserier och kränkningar inte ska uppstå.

Både arbetsmiljölagen och skollagen anger att det skall finnas elevinflytande i skolan. I läroplanen (SKOLFS 2011:144) står att: ”Skolan skall aktivt och medvetet påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i praktisk vardaglig handling.” Därför anser vi att elevernas medverkan i framtagandet av skolans likabehandlingsplan och årliga plan är ett viktigt moment och att arbetet i hög grad bidrar till att skapa en gynnsam arbetsmiljö för alla.

Likabehandlingsplanens syfte är att främja likabehandling, förebygga och motverka diskriminering, trakasserier och när det gäller den årliga planen att motverka kränkande behandling (såsom ex. mobbning). Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärare och övrig personal, har rektor det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen (SKOLFS 2011:144). Rektor har ansvar för att årligen upprätta och utvärdera likabehandlingsplanen, samt utreda och vidta åtgärder i förekommande fall av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Alla som verkar inom Taserudsgymnasiet har ett ansvar för att följa och leva upp till de mål och riktlinjer som planen omfattar.

2. Begreppsdefinitioner

En grundläggande mänsklig rättighet är rätten till likabehandling. Alla elever i skolan skall ha samma rättigheter – oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och/eller ålder.
(Diskrimineringslagen)

Diskriminering är när en elev behandlas sämre än andra och det har samband med någon utav de sju diskrimineringsgrunderna:

- kön,
- könsöverskridande identitet eller uttryck,
- etnisk tillhörighet,
- religion eller annan trosuppfattning,
- funktionshinder,
- sexuell läggning,
- eller ålder

Trakasserier är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med de ovannämnda sju diskrimineringsgrunderna.

Kränkande behandling är uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Hit hör exempelvis mobbning.

Mobbning är en form av kränkning när en person upprepade gånger och under en längre tid, blir utsatt för negativa handlingar (skada eller obehag) från en eller flera personer.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan vara

- ✓ fysiska (slag, knuffar)
- ✓ verbala (hot, svordomar, öknamn)
- ✓ psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)
- ✓ texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier och meddelanden på olika webbplatser).

Befogade tillsägelser

Skolans personal måste ibland tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte kränkning i lagens mening, även om eleven ifråga kan uppleva det som kränkande. (JämO 2009, s.5)

3. Mål

Taserudsgymnasiets mål under läsåret 16/17

Alla områden i likabehandlingsplanen och den årliga planen skall kartläggas på skolan och en analys av resultat skall göras, vilket i sig skall utgöra underlag för fortsatt utveckling av dessa planer.

- Att alla elever och all personal får kännedom om skolans likabehandlingsplan och årliga plan.
- Utveckla skolans främjande och förebyggande arbete vad gäller likabehandling och kränkande behandling.
- Upprätthålla skolans trivsel- och ordningsregler
- Alla upptäckta kränkningar åtgärdas omgående och följs upp.
- Utvärdering av årets likabehandlingsplan och årlig plan.

Hur arbetar vi mot diskriminering och kränkande behandling

- All personal får en genomgång av likabehandlingsplan och årlig plan vid läsårsstart.
- Under uppstartsdagarna i augusti har mentor ansvar för att de gemensamt upprättade ordningsreglerna går igenom med alla elever och att upprätta en plan för främjande och förebyggande insatser på programmet som bygger på arbetslagets analys av tidigare kartläggningar och utvärderingar.
- Elevskyddsombud utses och utbildas i Systematiskt arbetsmiljöarbete. Utbildningen omfattar även den psykosociala arbetsmiljön.
- APL-handledare ska informeras om Taserudsgymnasiets likabehandlingsplan och meddelas var den finns att tillgå. För de handledare som inte genomgått handledarutbildning ansvarar läraren för att information och utbildning sker vid mottagande av APL-elev. Skolans likabehandlingsplan gäller även på en APL-plats
- Under de regelbundna personliga mentorssamtalen får lärare och elev möjlighet att lära känna varandra på ett förtroendefullt sätt vilket ger eleverna en känsla av trygghet. Här tas även frågor som rör likabehandling upp.
- För att arbeta främjande och förebyggande så skall frågor som gäller likabehandling regelbundet behandlas på klassråd. Det samma gäller ordningsreglerna. Frågorna är också obligatoriska att ta upp i samband med utvecklingssamtal.

- På skolans elevsamråd följs skolans arbetsmiljö upp avseende trygghet och studiero. Här diskuteras också skolans ordningsregler och likabehandlingsplanen följs upp. Dessutom tas andra övergripande frågor från eleverna upp.
- Samtliga elever skall besvara skolans trivselenkät. Denna enkät utgör en del av kartläggningen som arbetslag och klassråd arbetar vidare med. Med utgångspunkt från detta och utifrån de eventuella kränkingsärenden som inkommit och utretts bestäms vad vi behöver fokusera på. Detta sker kontinuerligt utifrån behov men tydliggörs i varje års plan.
- Utvärdering av planen sista arbetsveckan i juni 2016.

4. Hur vi arbetar för att främja likabehandling

Skolans uppdrag är att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Att främja likabehandling handlar bland annat om att skaffa sig kunskaper kring varje specifik diskrimineringsgrund och om vad som utgör kränkande behandling. Det främjande arbetet bedrivs inte som ett enskilt projekt, utan det implementeras i flera steg och i samtliga ämnen.

Under läsåret 2016/2017 kommer mycket av det främjande arbetet ägnas åt att stärka personalens kompetens och elevernas kunskaper i frågor gällande diskriminering och kränkande behandling. Detta kommer dels ske genom att vi praktiskt arbetar med planen men också genom att frågorna aktualiseras på arbetslagsmöten, klassråd och mentorstider. En viktig utgångspunkt är att alla skall ha kunskap om dessa frågor för att kunna föra en bra diskussion i skolan. Det är av vikt att det i protokoll från arbetslagsmöten och klassråd, synliggörs att frågorna diskuterats för att möjliggöra uppföljning.

I kursen *Svenska 1* kommer ämnet tolerans tas upp och underlaget grundar sig i Christer Mattssons bok *10 lektioner om tolerans* (2012). Syftet är att ge elever mer kunskap om och förståelse för vikten för allas lika värde samt skapa möjlighet till diskussion och reflektion.

Under höstterminen 2016 kommer en Må-bra mässa genomföras där syftet är att vidga perspektiven kring hälsa men också kring frågor som rör likabehandling.

Utbildningen av elevskyddsombuden är viktig och kommer att genomföras för att spetskompetens skall finnas även på elevsidan och att dessa frågor också hanteras som arbetsmiljöfrågor. Elevskyddsombuden har tillsammans med mentor ansvar för att frågorna tas upp på klassråden.

All planering av skolverksamheten tar sin utgångspunkt i att vi beaktar likabehandlingsfrågorna för att skapa goda förutsättningar för alla elever att lyckas. Det är all skolpersonals ansvar att arbeta med läroplansmålen i sin undervisning. Det är av yttersta vikt att värdegrundsarbetet inte isoleras till de ämnen eller program som kan förefalla vara mer ”värdegrundsorienterade”.

När det gäller kränkande behandling är det viktigt att all personal på skolan agerar som goda föredömen och visar hur man skall bete sig mot varandra. All personal har också ett särskilt ansvar för att vara lyhörd för signaler om att elever kan uppleva sig kränkta av andra elever eller personal.

5. Hur vi förebygger och förhindrar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Enligt diskrimineringslagen skall huvudmannen vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn eller elever utsätts för trakasserier eller kränkande behandling. Detta arbete sker kontinuerligt under hela läsåret i alla klasser och årskurser.

- I början av läsåret, tillsammans med mentorerna, går alla klasser igenom skolans likabehandlingsplan, årliga plan och ordningsregler. Dessa dokument skickas även hem till vårdnadshavare för omyndig elev för att informera hemmet. (**Ansvarig: mentor**)
- Varje klass skall årligen upprätta egna trivselregler som skall fungera som ett komplement till skolans ordningsregler. (**Ansvarig: mentor**)
- Skolans Elevhälsoteam, som består av rektor, skolkurator, skolsköterska, specialpedagoger samt socialpedagog på introduktionsprogrammen kan kontaktas både av mentor och av elever vid misstanke om att en elev på något sätt far illa. Mentor är den viktigaste personen vad gäller att fånga upp eventuell oro kring enskild

elev. Utifrån den information mentor fått om vad som har hänt är det viktigt att ärendet skyndsamt överlämnas till någon från elevhälsoteamet för vidare utredning.

(Ansvarig: mentor och Elevhälsoteamet)

- Som stående punkt på klassråd tas alltid upp frågor gällande värdegrund, likabehandling och kränkande behandling. Det är viktigt att detta är ett planerat inslag på klassrådet. Elevskyddsombuden bör fylla en viktig funktion i planeringen kring dessa frågor. **(Ansvarig: mentor och elevskyddsombud)**
- Utvecklingssamtal sker minst en gång/termin där eleven, vårdnadshavare till omyndig elev och mentor möts. Man tar då upp hela skolsituationen för eleven och frågor om värdegrund, likabehandling och kränkande behandling diskuteras. **(Ansvarig: mentor)**
- Mentorssamtal sker minst en gång i månaden, där eleven och mentorn möts. Man tar då upp hela skolsituationen för eleven och frågor om värdegrund, likabehandling och kränkande behandling diskuteras. **(Ansvarig: mentor)**
- Alla elever skall besvara trivselenkäten. Mentor ansvarar för att enkäten genomförs med alla elever. Elevhälsoteamet är de som har det yttersta ansvaret för att enkätsvaren och analysen av svaren bearbetas och beaktas. Resultatet av enkäten används vid revidering av likabehandlingsplanen. Varje arbetslag ansvarar för att resultatet leder till ett fortsatt främjande och förebyggande arbete på programmet. **(Ansvarig: Elevhälsoteam och arbetslag)**
- Elevskyddsombudsgruppen är ett forum där elevskyddsombuden kan diskutera frågor gällande värdegrund, likabehandling och kränkande behandling på en övergripande nivå. Enskilda personärenden behandlas ej här. Elevernas inflytande, medverkan, synpunkter och medbestämmande är viktiga för verksamheten. **(Ansvarig: Huvudskyddsombudet och elevskyddsombud)**

6. Hur vi upptäcker trakasserier och kränkande behandling

Enligt diskrimineringslagen och skollagen är en huvudman som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserier eller kränkningar. Trakasserier och kränkande behandling är ibland svåra att

se och upptäcka för skolpersonal. Det kan ske i de områden i skolan, på väg till och från skolan eller via SMS, MMS samt olika webbplatser där skolans personal har ingen eller begränsad tillgänglighet eller uppsikt. På Taserudsgymnasiet har vi en organisation där det finns flera möjligheter för den elev som själv vill lämna ifrån sig information om sin egen eller annan elevs situation.

- Klassråd, där övergripande diskussioner förs om värdegrund, likabehandling och kränkande behandling
- Mentorstid, där eleven har möjlighet att prata enskilt med mentor endera om sin egen situation eller om eleven misstänker att annan elev far illa.
- Utvecklingssamtal, eleven och föräldrarna har möjlighet att prata med mentorn om elevens situation.
- Elevkår, elevsamråd finns som en viktig del i arbetet kring värdegrund, likabehandling och kränkande behandling.
- Elevskyddsombudsgruppen, dit klassens elevskyddsombud kan ta med sig övergripande ärendet gällande värdegrund, likabehandling och kränkande behandling.
- Skolans Elevhälsoteam, som består av rektor ,kurator, skolsköterska, specialpedagoger, samt socialpedagog på introduktionsprogrammen, kan kontaktas av elever vid misstanke om att en elev på något sätt far illa. Även rektor kan givetvis kontaktas enskilt.
- Rektors avslutningssamtal med avgångsklasserna används som en del av planeringen av det fortsatta värdegrundsarbetet.

All personal som arbetar inom skolan har dock ett särskilt ansvar för att upptäcka och identifiera trakasserier och kränkande behandling. För att skolans personal skall kunna ta detta ansvar genomförs följande insatser:

- Skolledningen har ansvar för att all personal har erforderlig kompetens kring dessa frågor. Alla vuxna på Taserudsgymnasiet får därför kontinuerlig utbildning om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för att kunna upptäcka om elev far illa på ett så tidigt stadium som möjligt. **(Ansvarig: rektor)**
- Enkätundersökningen om trivsel och kränkningar, ger en samlad bild av tryggheten på skolan. **(Ansvarig: Elevhälsoteam)**

- Inför mentorssamtalen, som äger rum en gång per månad, skall mentor i förväg göra en genomgång av elevens studieresultat och frånvaro för att eventuellt identifiera riskfaktorer som tyder på att eleven inte mår bra i sin skolsituation. **(Ansvarig: mentor)**
- I de fall en elev upplever sig utsatt för trakasserier eller kränkande behandling är det viktigt att eleven har förtroendefulla relationer med flera vuxna på skolan. Skolans personal äger därför särskilt ansvar för att utveckla samarbetsklimatet i personalgruppen på ett sådant sätt att alla vågar se och ta upp frågor med andra kollegor. Alla elevers synpunkter skall tas på allvar. **(Ansvarig: all personal)**
- All personal skall eftersträva att vara synliga i verksamheten. Lärarens ledarskap sträcker sig även utanför klassrummet. Det är en självklarhet att uppmärksamma elever som ser ut att inte må bra, utifrån principen att alla elever är allas ansvar.

7. Hur vi utreder och åtgärdar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (Fall: elev – elev)

När någon av skolans personal får kännedom om att en elev blivit diskriminerad, trakasserad eller kränkt så skall denna person genast ingripa. Utredningen skall ske skyndsamt. Det är viktigt att allsidighet råder vid utredningen och att den anpassas efter varje enskilt fall.

1. I första hand skall den utsatte elevens mentor kontaktas. I andra hand kontaktas en annan skolpersonal som eleven känner förtroende för.
2. A. Rektor kontaktas och informeras om situationen. Fortlöpande dokumenteras nu alla samtal och åtgärder som vidtas på avsedd blankett.
B. Rektor gör en bedömning kring vem/vilka som skall genomföra utredningen efter att ha samtalat med den/de som utsatts.

3. Den/de som skall genomföra utredningen samtalar sedan med den/de som utfört kränkningen. Om det är flera personer som utfört kränkningen vid samma tillfälle, skall samtal föras med var och en enskilt.
4. En åtgärdsplan för hur man går vidare upprättas. Eleverna hålls under uppsikt framöver.
5. Berörda föräldrar till omyndiga elever kontaktas samma dag och informeras om vilka åtgärder skolan vidtagit och planerar att vidta, dvs. både den utsatte elevens föräldrar och föräldrar till den/de som utfört kränkningen kontaktas.
6. Uppföljning sker i linje med upprättad åtgärdsplan.
7. Återkoppling sker från rektor till mentor som för vidare information till undervisande lärare samt vid behov klassen.
8. Om rektor bedömer det nödvändigt kan andra åtgärder vidtas, som t. ex. att interimistiskt stänga av en elev från utbildningen. Övervägande bör alltid göras om anmälan till polis och/eller socialtjänst skall göras.
(Ansvarig: Den utsatte elevens rektor)

8. Hur vi utreder och åtgärdar diskriminering, trakasserier och kränkande behandling (Fall: personal – elev)

Om det framkommit uppgifter att en personal kränkt en elev sker agerandet på följande sätt:

1. Vid misstankar om kränkning av en elev utförda av personal, skall rektorn kontaktas.
2. Om rektorn misstänks ha kränkt eleven kontaktas gymnasiechefen.
3. Rektor/gymnasiechefen samtalar med eleven. Eleven har rätt att ta med sig en stödperson till samtalet. Samtalet dokumenteras.
4. Rektor samtalar med berörd personal. Denne har rätt att ta med sig facklig företrädare.
5. Rektor/gymnasiechefen upprättar efter utredningen en åtgärdsplan. Eventuella arbetsrättsliga åtgärder kan vidtas redan här och sker då i samråd med personalfunktionen, men målet är att så många situationer som möjligt skall redas ut genom dialog.
6. Efter en till två veckor hålls enskilda uppföljande samtal med alla inblandade.

7. Om kränkningen inte upphör så vidtas arbetsrättsliga åtgärder.

(Ansvarig: Den utsatte elevens rektor samt rektor för berörd personal alt. gymnasiechefen)

Dokumentationsblankett

Utredning i ärende gällande diskriminering, trakasserier och/eller kränkande behandling.

Dnr:

Den drabbades personuppgifter

Namn	Personnummer
Adress	
Telefonnummer	
Skola och klass	
Mentor/Klassföreståndare	

Handläggning av utredning

Handläggarens namn	Datum för start av utredningen
Ansvarig rektor	

Anledning till utredning

Datum för anmälan:	

Har den drabbade varit utsatt tidigare? (Kortfattad beskrivning)

Åtgärder som vidtagits tidigare

Beskrivning av aktuell händelse som föranlett utredning (den drabbades beskrivning av situationen)

Arvika den .....

.....
Underskrift

Den/de som utfört kränkning, diskriminering eller trakasserier

Personuppgifter

1) Namn	Personnummer
Adress	
Telefonnummer	
Skola och klass	
Mentor/Klassföreståndare	
Elev som utsatt annan person för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier, beskrivning av händelse som föranlett utredning:	
Förslag till åtgärd:	

Arvika den .....

.....
Underskrift

Personuppgifter

2) Namn	Personnummer
Adress	
Telefonnummer	
Skola och klass	
Mentor/Klassföreståndare	
<i>Elev som utsatt annan person för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier, beskrivning av händelse som föranlett utredning:</i>	
<i>Förslag till åtgärd:</i>	

Arvika den .....

.....
Underskrift

Personuppgifter

3) Namn	Personnummer
Adress	
Telefonnummer	
Skola och Klass	
Mentor/Klassföreståndare	
<i>Elev som utsatt annan person för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier, beskrivning av händelse som föranlett utredning:</i>	
<i>Förslag till åtgärd:</i>	

Arvika den .....

.....
Underskrift

Åtgärdsplan

Åtgärd	Ansvarig	Övrigt

Uppföljning

Datum	Plats